

Міністерство освіти і науки України
ДП «Київський Хореографічний Коледж»

Кафедра хореографії
КХ(БД)-41/4

Дипломна робота

На тему
«Лісова пісня»

Студента 4 курсу
Кафедри хореографія
(форма навчання денна)
Черкашин Микита
Сергійович
Викладач Шляхтич Олеся
Сергіївна

Київ 2024

Зміст

1. Вступ.	4
2. Теоретична основа та першоджерела хореографічного твору.	8
3. Опис костюмів.	28
4. Висновки.	28
5. Використана література.	29

План

- I**   **Вступ.**
- 1.   **Педагогічне обґрунтування вибраної теми.**
- 2.   **Урахування психолого-фізіологічних особливостей виконавців при виборі тематики та лексики матеріалу даної хореографічної постановки.**
- II**   **Теоретична основа та першоджерела хореографічного твору.**
- 1.   **Задум та джерела хореографічної постановки.**
- 2.   **Аналіз музичного супроводу.**
- 3.   **Визначення теми, ідеї, надзавдання хореографічного твору.**
- 4.   **Лібрет.**
- 5.   **Сценарно-композиційний план хореографічного твору.**
  - а) **драматургічна будова та поділ музичного матеріалу хореографічної постановки.**
  - б) **умовні позначки.**
  - в) **архітектонічна будова.**
  - г) **назва рухів та їх опис.**
- III**   **Опис костюмів.**
- IV**   **Висновки.**
- V**   **Використана література.**

І Вступ.

1. Педагогічне обґрунтування вибраної теми.

Класичний танець дуже старий вид мистецтва. На мій погляд він важкий у вивченні, не даремно його вивчають з малку. Але танець дуже цікавий вид мистецтва, він поєднує в собі дуже багато інших мистецтв, наприклад музику, пантоміму. У танці багато акторського мистецтва, так як всі балети та номери мають свою драматургію. Інколи треба показати зовсім різний настрій у одному танці.

Мій вибір постановки танцю зупинився на втіленні української тематики в балеті. Я вважаю це повинно бути цікаво, бо не так багато світових балетів присвячених нашим народним казкам. Трохи подумав вирішив звернути увагу до творчості Лесі Українки, вважаю що серед її творів є той що мені потрібен.

Найвидатнішим драматичним твором Лесі Українки, справжнім шедевром української і світової літератури стала драма-феєрія "Лісова пісня". У цій високо поетичній драмі, написаній 1911 року в Кутаїсі, втілилася давня мрія поетеси написати драматичний твір, у якому вона змогла б щедро використати багатства народної фантазії, легенд і пісень, добре відомих їй з дитинства. Цей твір виношувався роками, а написаний був за два тижня в стані особливого творчого натхнення.

Читаючи поему, ми потрапляємо у казковий світ, де є свої звичаї і закони, свої поняття про красу і неповторність, про добро і зло. Лесове царство, вигадане народною фантазією, у своєрідних формах відбиває важливі риси народного життя, стосунки між людьми. Лісові істоти, що мають владу над явищами природи, над вогнем і водою, над рослинами і тваринами, живуть і переживають, радіють і сумують зовсім як люди. Лісові сили ворогують між собою. Внаслідок чого руйнуються не тільки надбання людської праці, але й краса лісового краю. Водяник побоюється Лісовика, а всі водяні й лісові сили разом - Чорного Марища, - "Того, що в скелі сидить". Лісові багатства незліченні, але в лісі є вічно голодні злидні та знедолені потерчата.

"Лісова пісня" - хвала творчому генію людини, її боротьбі за волю, за красу життя, хвала невмирущому народному хистові. Цей настрій, яким пройнято весь твір, є симфонією краси почуттів, їхньої гармонії з чарами природи. Ніжна, задумлива краса - от як характеризує поетеса природу, в яку незабаром впише образ Мавки - образ такої ж ніжної і задумливої краси. Гармонія барв доповнює характеристику природи: "ярко-зелена драговина", тиховоде, вкрите ряскою та лататтям озеро, перший ряс, блакитні проліски і

сон-трава. Білі, яро-зелені, блідо-блакитні барви - це кольори ранньої весни. Оживає природа, оживають лісові духи та істоти: «той, що греблі рве», русалки, потерчата. Зелений, ніжний колір ніби вводить нас у світ переживань Лукаша, перші слова якого про сопілку вказують на його співучу й чутливу до музики душу. Дядько Лев постає як знавець лісових таємниць, друг лісового світу, охоронець багатств краю. Розбуджена грою Лукаша на сопілці, прокидається від зимового сну Мавка. Їй здається, що "весна ще так ніколи не співала, як отепер". Мавка з'являється "в ясно-зеленій одежі з розпущеними чорними, з зеленим полиском, косами". Першим зустрічає Мавку Лісовик, він розповідає їй про пробудження природи і Лукаша, який грає на сопілці.

Продивившись « Лісову пісню», я вирішив взяти головними особами свого хореографічного твору вигаданих героїв. На мій погляд це не дуже поширена тематика. Також вивчення українського сценічного танцю входить до профільюючої дисципліни «хореографічного мистецтва». Головним цього предмету є ознайомлення з танцювальною культурою, елементами побуту і етикою України. Всі вище перелічені аспекти пізнаються в танці за допомогою пластики притаманній тільки Україні. Освоєння даної хореографічної лексики сприяє більш повному координаційному розвитку , дає можливість розширити рівень виразності й танцювальності дитини, розвиває музичність.

Дуже потрібно при вивченні українського танцю теоретична частина, т. є. вступне слово. В теоретичній частині подається задум постановки, та маленька розповідь про той час в історії України.

2. Урахування психолого-фізіологічних особливостей

виконавців при виборі тематики та лексики матеріалу даної хореографічної постановки.

Вибравши цю тему, постановку, я урахував можливості артистів під час воєнного стану. Старався піднести простий текст, рух, так щоб артистам було цікаво, і захоплююче.

Мій танок розрахований десь на 14-16 років. Діти у цьому віці дуже люблять проводити разом час. Вони базикають на різні теми. І звісно ж люблять природу. На мій погляд їм повинно бути цікаво станцювати танок в якому головні герою видумані казкові створіння. Тому перед самою постановкою обов'язково треба розповісти свій задум, познайомити з твором який ліг в основу постановки.

Опираючись на вік дітей зайнятих у танці я ознайомився з їх програмою рухів. Тобто треба поставити так танець щоб танцівники змогли зробити той чи інший рух. В даному віці вже багата база рухів які повинні вміти учні, і буде легше зробити постановку бо є з чого вибирати. Всі рухи мають свою назву і коли щось ставиш, кажеш назву руху і діти знають що робити і як. Буваю що треба вивчити щось нове, новий рух, його треба обов'язково спочатку вивчити, а потім водити в танок.

Танок виконується у пуантах.

Діти дуже швидко все вчать, вони вже знають про таку письменницю як Леся Українка, знають її твір « Лісова пісня». Їм менш потрібно розповідати яка була с себе Мавка, вони вже мають уяву. Дітям легше з письмового героя уявити який образ і його герой, як він буде виглядати у танці. Включається майстерність актора.

Учням допомагає начитаність, бо ще є твори в яких з'являються видумані герої. Наприклад русалоньки в «Майській ночі» М. Горького. Вони чимось схожі на мавок, в них десь однакова доля. А головне є балет, який можна подивитись і взяти щось для себе, коли танцюєш видумане створіння. Лексика стає більш зрозумілою, дівчини роблять більш м'які пластичні рухи. Це дуже прикрашає танець. В цьому році дівчинки стають більш жіночими, що також великий плюс. Вони не просто виконують «голі» вправи, а стараються зробити це якимось особливо. Є також здорова конкуренція між всіма виконавцями, але танок має колективний характер. І вчить дивитись на сусіда і робити з ним однаково. Тобто музикально, дивитись за малюнком. Все це їм допоможе у майбутньому. Так складається що всі однаковими не бувають, і танці буває сольний кусочок, який готується окремо, і виконавця вибирають більш майстерного по всім аспектам.

Тематика танцю основана на видуманих героях, і це вже незвичайно. Це допомагає у фантазії, можна видумати щось своє, зовсім не схоже на вже поставлене. Навіть якийсь рух, якусь зв'язку рухів. Це можна сказати особливість цих видуманих створінь. Що на мій погляд повинно зацікавити дітей.

II Теоретична основа та першоджерела хореографічного твору.

1. Задум та джерела хореографічної постановки.

Як вже зазначив раніше, за основу своєї постановки я взяв твір казки «Лісова пісня».

Звісно ж існує однойменний балет. «Лісова пісня» - це не тільки візитна картка українського хореографічного мистецтва, а й один з самих «живучих» балетів у репертуарі Національної опери України. Балет був написаний і планувався до постановки сім десятиліть назад, ще до другої світової війни, котра і зруйнувала всі плани. Відразу після Перемоги в Великій Вітчизняній війні, у 1945 році, в ознаменуванні 75-річчя з дня народження геніальної поетеси Лесі Українки, була здійснена поставка балету хореографом Сергієм Сергієвим у декораціях Олександра Хвостенко - Хвостова.

Коли в 1911 році тяжко хвора поетеса писала далеко від рідної землі, в Грузії, свій шедевр, в Тбілісі підросли двоє майбутніх хореографів, що здійснили пізніше сюжет поеми у пластиці. Обидва назавжди пов'язали своє життя з Україною, зі столичним оперним театром, балетною трупкою котрий керували кожний на протязі півтора десятиліть. Сергієв став першим постановником балету. Другим був Вахтанг Вронський, в його версії «Лісова пісня» йде і зараз.

Лібрето, тонко й бережно інтегрували літературне першоджерело, написала дочка композитора, Наталія Скорульська, в той час солістка балету, а по закінченню танцювальної кар'єри - балетмейстер. В 1958 році при її участі Вронським була зроблена нова постановка, котра не сходила зі сцени майже тридцять років й витримала два ремейки. За цей час поетичні декорації Анатолія Волненко й костюми дійових осіб зносились. За працю по встановленню безцінного твору художньо - сценічного мистецтва взялися Марія Левітська, головний художник театру, і Наталія Кучеря, художник по костюмам. І в 1991 році до 120-річчя Лесі Українки «Лісова пісня» тріумфально повернулася на сцену. Поновив спектакль балетмейстер Віктор Літвінов.

Задум моєї постановки полягає в тому щоб зобразити в пластиці якихось невідомих істот. Якихось казкових створінь, і головне навчити дітей майстерності показати створінь у пластиці. Хочеться змалювати щось дуже цікаве і зовсім не схоже, на вже існуюче.

2. Аналіз музичного супроводу.

Музику до своєї постановки я взяв видатного композитора М. Скорульського. Він написав музику до балету «Лісова пісня», і це було основною критерією для вибору музики. Можливо звісно ж поставити танок на зовсім іншу музику, але на мій погляд це не дуже доречно, та сам танок якийсь не буде відображати замислене мною.

Звісно ж балет великий і треба було добре подумати який відривок взяти для постановки. І я зупинився на одному відривку, на мій погляд він як найкраще підійшов для мого задуму.

Музичний розмір 4/4

Музика має вступ 4 тактів

Першу частину 18 тактів

Другу частину 20 тактів

Третю частину 28 тактів

Загальна тривалість роботи 6.23

Загальна кількість тактів 70

3. Визначення теми, ідеї, надзавдання хореографічного твору.

Тема мого твору полягає в кохання яке виникає між мавкою яка живе у лісі та хлопцем Лукашем, який приходить до них на галявину.

Ідея постановки засобами хореографії розповісти про створіння мавок, та велике кохання яке може виникнути між казковою істотою і людиною.

Надзавдання показати що любов це велике почуття і заради нього можна піти на все. Навчити виконавців все це донести до глядача.

4. Лібрето.

Старезний, густий, предковичний ліс на Волині. Посеред лісу простора галява з плакучою березою і з великим прастарим дубом. Галява скраю переходить в куп'я та очерети, а в одному місці в яро-зелену драговину — то береги лісового озера, що утворилося з лісового струмка. Струмок той вибігає з гущавини лісу, впадає в озеро, потім, по другім боці озера, знов витікає і губиться в хашах.

Саме озеро — тиховоде, вкрите ряскою та лататтям, але з чистим плесом посередині.

Місцевість вся дика, таємнича, але не понура, — повна ніжної задумливої поліської краси.

Провесна. По узліссі і на галяві зеленіє перший ряст і цвітуть проліски та сон-трава. Деревя ще безлисті, але вкриті бростю, що от-от має розкритись. На озері туман то лежить пеленою, то хвилює од вітру, то розривається, odkриваючи блідо-блакитну воду. В лісі щось загомніло, струмок зашумував, на галявині з'являються лісові створіння. Проснулися дерева, тварини, а головне - герої-мавки. Вони гуляють, танцюють. Кружаться в одному танці. І ось до них на галявину приходить хлопець Лукаш. Він йде і грає на своїй сопілці, дівчини починають біля нього кружляти та зводити з розуму. Але серед них є одна мавка яка закохалась в хлопця, і він в неї. У них виникає сильне взаємне кохання. Вона дуже старається зупинити своїх подруг. Нажаль що вона не робить це їх не зупиняє. І головні герої, закохана пара помирають разам щасливими що кохали одне одного.

5. Сценарно-композиційний план хореографічного твору.

а) драматургічна будова та поділ музичного матеріалу хореографічної постановки.

Експозиція- 19 тактів (фігура1)

Ранок у лісі, всі просипаються, мавки та звірі, Танок головних героїв.

Зав'язка- 15 тактів (фігура2)

Поява Лукаша на галявині, та знайомство його з Мавкою.

Розвиток дії- 14 тактів (фігура3)

Кохання мавки, її спроба запобігти своїм подругам звести з розуму Лукаша.

Кульмінація- 29 тактів(фігура4)

На жаль не все виходить у закоханої пари.

Розв'язка- 6 тактів (фігура5)

Всі спроби недаремні, але вони не призвели до доброго. Гибель Мавки та Лукаша.

_____Дійові особи та їх характеристика

4 Мавки які гуляють на галявині.

Лукаш дуже молодий хлопець, гарний, чорнобривий, стрункий, в очах ще є щось дитяче.

Разом 5 виконавців.

б) умовні позначки

Дівчина

Хлопець

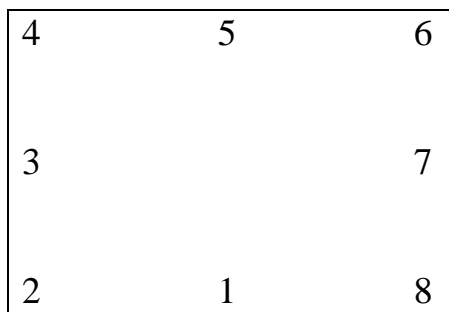
Напрямок руху

Хід по колу за годинковою стрілкою

Хід по колу проти годинковою стрілкою

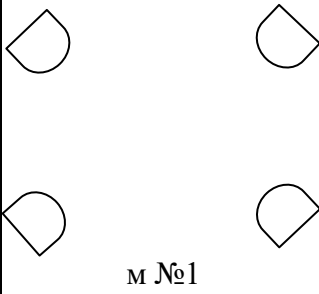
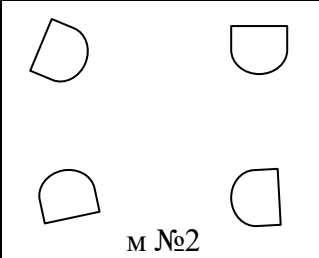
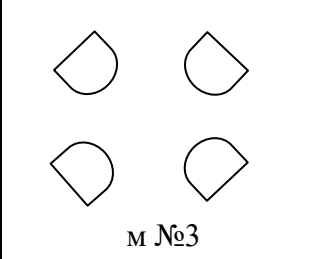
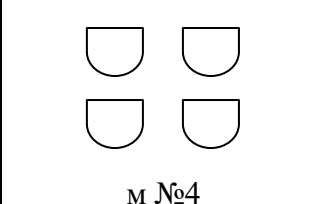
т. Такт

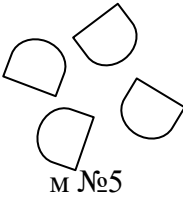
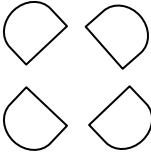
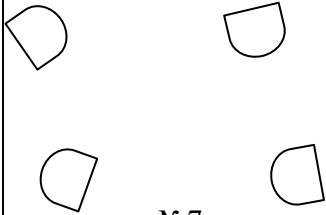
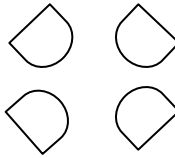
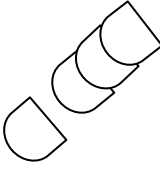

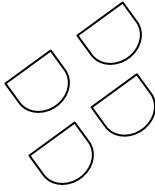
м № Малюнок №

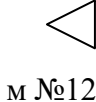

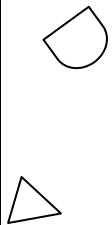

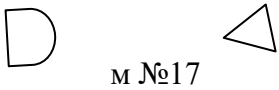

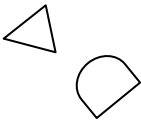

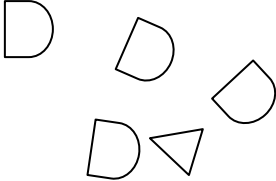
План сцени (точки сцени)

в) архітектонічна будова

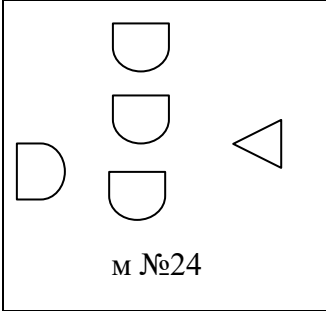
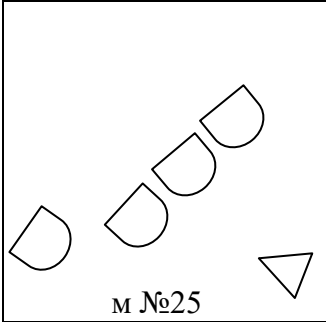
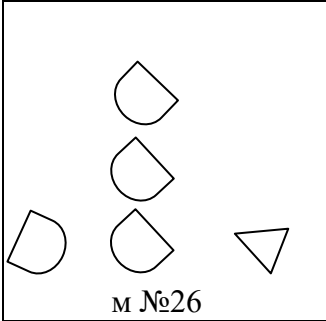
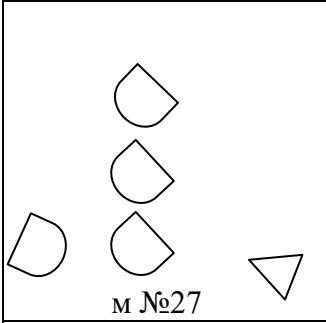
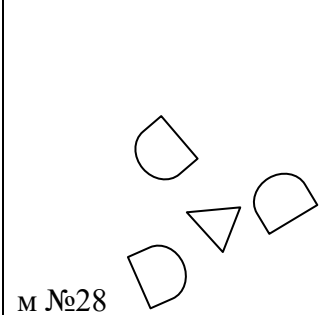
Малюнок-схема	Кількість тактів	Опис рухів
	Фігура 1	
	1- 4 т.	Вихідне положення : артистки знаходяться за кулісами у точках 2, 4, 6 і 8 сцени. Вступ.
 <p>м №1</p>	1- 2 т.	Кожен виконавець (4 мавки) зі своєї точки рухається по діагоналі в напрямку центра і назад в свої точки. Всі разом роблять комбінацію № 1.
 <p>м №2</p>	3 – 4 т.	Повторюється комбінація № 1 по колу. Кожен виконавець переходить на місце іншого.
 <p>м №3</p>	5 т.	Рух № 1 (біг) до центру зала, та сіли на коліно croisee, по відношенню до глядача. Дві дівчини на праве коліно, дві на ліве. Руки внизу allonge.
 <p>м №4</p>	6 т.	Port de bras зі сторони в сторону (право, ліво).

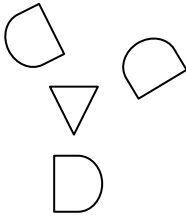
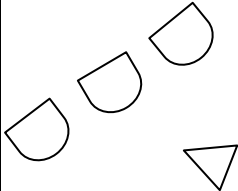
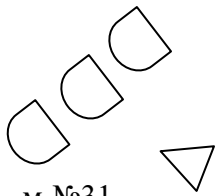
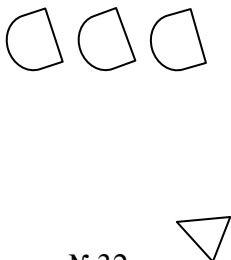
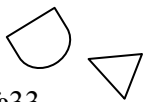
 <p>м №5</p>	7 т.	Рух № 1 по колу ліва рука в 3 позиції allonge, права внизу.
 <p>м №6</p>	8 т.	Всі разом по точкам 2, 4, 6, 8 сцени роблять комбінацію № 2.
 <p>м №7</p>	9 т.	Рух № 1 по великому колу ліва рука в 3 позиції allonge, права внизу.
 <p>м №8</p>	10 т.	На 1 «і» рух № 1 до центру зала, на 2 «і» поворот через праве плече обличчям із кола, на 3 «і»- 4 «і» переходять у діагональ у 6 точку сцени.
 <p>м №9</p>	11- 14 т.	По черзі виконують комбінацію № 3, по діагоналі із 6 точки в 2 точку сцени. Дійшовши до 2 точки сцени, кожна йде по черзі кроком уздовж лівої сторони сцени, спиною до глядачів, біля останньої куліси повертаючи на право і йде прямо і образують пряму лінію.
 <p>м №10</p>	15 – 16 т.	Всі разом роблять комбінацію № 4.
 <p>м №11</p>	17-18 т.	На 1 «і» крок soutenu en dehor в праву сторону, підшли до 8 точки сцени, убігли в 4 точку сцени за куліси.

	Фігура 2	
 <p>м №12</p>	1- 2 т.	З'являється хлопець Лукаш. Виходить на середину залу на 4 «і» становиться в позу effacee назад, права рука у 3 позиції, ліва у 2 позиції.
 <p>м №13</p>	3 т.	Рух № 1 по великому колу під ліву руку allonge. До 6 точки сцени.
 <p>м №14</p>	4 т.	На 2 «і» pas shasse, на 3 «і» велике pas de chat, 4 «і» зупинка в позу croisee, права рука в 2 позицію, ліва в 2 позицію. Робиться по діагоналі.
 <p>м №15</p>	5 – 8 т.	Із 4 точки сцени з'являється одна дівчина Мавка і робить комбінацію № 5. Повторює комбінації двічі. За другим разом хлопець трохи підходить до дівчини.
 <p>м №16</p>	9 т.	Дівчина робить на 1 «і» sissonne, на праву ногу, на 2 «і»-4 «і» пробігає під рукою хлопця, з 8 точки в 2 точку сцени. Хлопець в цей час біжить і намагається її зловити.
 <p>м №17</p>	10 т.	Дівчина робить на 1 «і» sissonne, на ліву ногу, на 2 «і»-4 «і» пробігає під рукою хлопця, з 2 точки в 8 точку. Хлопець в цей час біжить і намагається її зловити.

 <p>м №18</p>	11-12 т.	В останню мить бере дівчину за плечі, в 8 точці сцени. Повільно повертає до себе і дивляться друг другу у вічі.
 <p>м №19</p>	13 – 14 т.	У парі по великому колу роблять рух № 1 в 6 точку сцени. На 4 «і» другого такту разом роблять preparation.
Фігура 3		
 <p>м №20</p>	1- 2 т.	З 6 точки у 2 точку сцени, дівчина робить комбінацію № 6, хлопець тримає її за талію. Другий такт комбінації роблять разом, хлопець тримає дівчину за руку.
 <p>м №21</p>	3 - 4 т.	Із 2 точки в 8 точку сцени дівчина робить комбінацію № 7, хлопець тримає за талію, і вступає на другий такт комбінації.
 <p>м №22</p>	5 – 6 т.	Хлопець підхвачує дівчину на руки і кружляючись проти годинкової стрілки несе її у центр сцени. Вони стоять у центрі обнімаючись.
 <p>м №23</p>	7 – 14 т.	Із 4 точки сцени з'являються три дівчини і роблять по колу комбінацію № 8.

		Фігура 4	
 <p>м №24</p>	1 т.	Рухом № 1 проходять між парою нібито розбивають її. Дівчина оказується зліва от глядача, а хлопець з права.	
 <p>м №25</p>	2 т.	Три дівчини роблять 4 кроки по напрямку до хлопця в 8 точку сцени. Одна дівчина звертається до дівчат з проханням не вбивати його.	
 <p>м №26</p>	3 т.	Три дівчини роблять комбінацію № 9, по відношенню до дівчини, у 2 точку сцени.	
 <p>м №27</p>	4 – 5 т.	Повторюється 2 - 3 такт. Кроки і комбінація № 9. Три дівчини прогнали одну і вона вийшла за куліси.	
 <p>м №28</p>	6 – 7 т.	Три дівчини оточуючи хлопця рухом № 1, і цим колом рухаються проти годинкової стрілки до центру залу.	

 <p>м №29</p>	8 – 11 т.	По колу роблять комбінацію № 10. Повторюють її двічі. Вишикувались у діагональ обличчям до хлопця в 8 точку сцени.
 <p>м №30</p>	12 – 14 т.	Роблять 8 кроків, кожний на 1 «і», руками якби обертають навколо себе хлопця. Він падає на підлогу в 8 точці сцени і трохи котиться ближче до куліси. Лежить до кінця номеру.
	Фігура 5	
 <p>м №31</p>	1 – 2 т.	На 1 «і» sissonne, розійшлися на лінію.
 <p>м №32</p>	4 – 5 т.	Всі разом роблять по прямій зі сторони в сторону комбінацію № 11.
 <p>м №33</p>	6 т.	Вибігає із 2 точки сцени дівчина, і вклоняється над хлопцем, сидячи на колінах.

г) назва рухів та їх опис.

Рух № 1. (біг)

Музичний розмір 4/4

Займає 1 такт. Вихідне положення – третя позиція ніг, права нога попереду, руки в заниженій другій позиції на рівні стегон, долоні повернуті вниз до підлоги, корпус трохи подати вперед.

1- біг правою ногою з півпальця

«і»- біг лівою ногою з півпальця.

2- біг правою ногою з півпальця

«і»- біг лівою ногою з півпальця.

3 «і»- 4 «і»- рух повторюється.

Комбінація № 1.

Музичний розмір 4/4

1 такт:

1ч – demi plie на лівій нозі, права витягнута battement tendu вперед. Руки в 2позиції.

«і»- крок на праву, ліва вперед в IV позицію на палець.

2 – fouette Руки права в 2,а ліва 3 позиціях allonge.

«і»- повернутися.

3 «і» - 4 «і» повторити

2 такт:

1- arabesques, наступити на праву ногу, ліва 90*, руки права 2, ліва 3 позиціях allonge.

«і»- зійшла на ліву в demi plie

2 «і»- повторити arabesques.

3 «і»- 4 «і»- pas chaines, руки allonge.

Комбінація № 2.

1 такт:

1 «і»- ecartee, права нога на пальці, ліва на 90*, права рука в 2, ліва 3позиції.

2 «і»- pas valce

3 «і»- ecartee.

4 «і»- pas valce

Комбінація № 3

1 такт:

1- tombe з поворотом- ліва ног в demi plie, права на sou-de-pied попереду, руки в 1 позиції

«і»- ecartee в перед, права рука п 3, ліва в 2 позиції, права нога на 90* в напрямку 2 точки, ліва на пальці.

2 «і»- pas shasse

3 «і»- велике pas de chat, руки allonge.

4 «і»- soutenu в праву сторону, руки у 3 позиції.

Комбінація № 4

1 такт:

1 «і»- pas jete fondu через petit battement, річе на ліву ногу, правою petit battement

2 «і»- річе на правую ногу, лівою petit battement, руки ліва попереду, права з боку allonge

3 «і»- demi plie на правій нозі, ліва вперед battement tendu

4 «і»- через sou-de-pied ліву ногу перенести назад у battement tendu, права рука стороні, ліва попереду allonge

2 такт:

1 «і»- 2 «і»- два pas balance (у праву та ліву сторони).

3 «і»- soutenu в праву сторону

4 «і»- ліва нога на demi plie, права battement tendu вперед, руки allonge, права в 3, ліва в 2 позиціях

3 такт:

1 «і»- 2 «і»- pas de bourree в сторону не міняючи ноги, руки allonge, права в 3, ліва в 2 позиціях, закінчити , права нога на demi plie, ліва battement tendu вперед

3 «і»- 4 «і»- pas de bourree в ліву сторону не міняючи ноги, руки allonge, права в 2, ліва в 3 позиціях, закінчити права battement tendu вперед, ліва нога на demi plie

Комбінацію № 5

1 такт:

1- pas jete fondu, pique на праву ногу

«і»- ліва через sou-de-pied вперед, права на demi plie, руки allonge

2- pas jete fondu, pique на ліву ногу

«і»- права через sou-de-pied вперед, ліва на demi plie, руки allonge

3- pas jete fondu, pique на праву ногу

«і»- ліва через sou-de-pied вперед, права на demi plie, руки allonge

4- pas jete fondu, pique на ліву ногу

«і»- права через sou-de-pied вперед, ліва на demi plie, руки allonge

2 такт:

1 «і»- 2 «і»- два pas balance (у праву та ліву сторони).

3 «і»- soutenu в праву сторону, руки в 3 позицію

4 «і»- tombe в сторону на право, права нога на demi plie, ліва на sou-de-pied позаду, права рука в 2, ліва в 1 позиції

3 такт: повторити 1 такт

4 такт: повторити 2 такт, тільки tombe в ліву сторону

Комбінацію № 6

1 такт:

1 «і»- pas glissade

2 «і»- pas de chat

3 «і»- pas glissade

4 «і»- pas de chat

2 такт:

1 «і»- sissonne у перший arabesque

2 «і»- tombe в сторону на ліво, ліва рука в 2, права в 1 позиції

3 «і»- 4 «і»- soutenu в праву сторону

Комбінація № 7

1 такт:

1 «і»- sissonne у перший arabesque

2 «і»- pas de chat маленьке

3 «і»- sissonne у перший arabesque

4 «і»- pas de chat маленьке

2 такт:

1 «і»- 2 «і»- два pas balance (у праву та ліву сторони).

3 «і»- 4 «і»- soutenu в праву сторону

Комбінація № 8

1-2 такт:

1ч – demi plie на левій нозі, права витягнута battement tendu вперед (pas de basque). Руки в 2позиції.

«і»- крок на праву, ліва вперед в IVпозицію на палець.

2 – fouette Руки права в 2,а ліва 3 позиціях allonge.

«і»- повернутися.

3 «і» - 4 «і» повторити

3 такт:

1- arabesques, наступити на праву ногу, ліва 90*, руки права 2, ліва 3 позиціях allonge.

«і»- зішла на ліву в demi plie

2 «і»- 4 «і»- повторити arabesques.

4 такт:

1 «і»- sissonne у першій arabesque

2 «і»- pas de chat маленьке

3 «і»- sissonne у першій arabesque

4 «і»- pas de chat маленьке

Комбінація № 9

1 такт:

1 «і»- 2 «і»- два pas balance (у праву та ліву сторони).

3 «і»- soutenu в праву сторону, руки в 3 позицію

4 «і»- поза efface назад

Комбінація № 10

1 такт:

1 «і»- sissonne у першій arabesque

2 «і»- pas de chat маленьке

3 «і»- sissonne у першій arabesque

4 «і»- pas de chat маленьке

2 такт:

1 «і»- pas balance у повороті, руки по черзі, права в 3, ліво в 2позиції

2 «і»- pas balance у повороті

3 «і»- pas balance у повороті

4 «і»- pas balance у повороті

Комбінація № 11

1 такт:

- 1 «і»- *sissonne* у перший *arabesque* з правої ноги
- 2 «і»- *pas valce* у повороті
- 3 «і»- *pas glissade* в сторону
- 4 - *pas de chat* велике
- «і»- *pas failli*

2 такт:

- 1 «і»- *sissonne* у перший *arabesque* з лівої ноги
- 2 «і»- *pas valce* у повороті
- 3 «і»- *pas glissade* в сторону
- 4 - *pas de chat* велике
- «і»- *pas failli*

PAS BALANCE

Pas balance – це маленьке легке *pas* (покачування), яке вивчається з перших класів і постійно зустрічається у сценічному танці.

Виконується зі сторони в сторону по прямій лінії, по діагоналі і *en tournant* по $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{2}$ частині кола.

Pas balance зі сторони в сторону. Музичний розмір $\frac{3}{4}$. Вихідне положення – 5 позиція, права нога попереду. За тактом зробити *demi-plie* і, привідкрив руки в сторону, зробити правою ногою легкий ковзаючий рух (наче *jete*) в сторону 2 позиції. На першу чверть, упавши на праву ногу на *demi-plie*, підвести ліву позаду правої *sur le cou-de-pied*; корпус нахиляється в сторону до правої ноги, ліва рука підводиться в невисоку 1 позицію, права залишається в 2 позиції, голова схиляється направо. На другу чверть переступити на ліву ногу на півпальці, піднявши невисоко від підлоги праву з витягнутим підйомом і пальцями до положення умовного *cou-de-pied* вперед на невеликій відстані від лівої ноги; корпус і голова випрямляються; руки вільним рухом збираються в підготовчому положенні. На третю чверть знову опуститися на праву ногу на *demi-plie*, піднявши ліву *sur le cou-de-pied* позаду; корпус і голова схиляються на право, права рука відкривається в сторону, ліва – в невисокій 1 позиції.

PAS FAILLI

Цей рух виконується в одному темпі, нерозривно, злитно, в ньому є щось миттєве, в чому його краса і властива йому окраска.

Музичний розмір 2/4. Вихідне положення - 5 позиція *epaulement croise*, права нога попереду. За тактом зробити *demi-plie*, злегка привідкрити руки в сторону і опустити їх униз, пригнувши корпус наліво; пригнути наверх, сильно витягнувши пальці. У стрибку корпус повертається на *efface* у точку 2 плану зала; руки підіймаються у 1 позицію, голова повернута *en face*. Потім опуститися на *demi-plie* на праву ногу, ліва, витягнута, відкривається на *efface* назад на 45*; руки відводяться на 2 позицію, голова повертається на ліво. На першу чверть, незатримуючись, провести ліву ногу через 1 позицію на *demi-plie* на *croise* вперед носком в підлогу. В момент *pas de deux* по 1 позиції сильно закріплюється поясниця, корпус злегка вигибається назад, плечі залишаються рівними; в той же час ліва рука опускається вниз і м'яко, з вільним ліктем проводиться вперед в положення 2 або 4 *arabesque*. Зберігаючи позу, прослизнути вперед за носком лівої ноги і на 2 чверть, з'єднавши ноги в партерному стрибку без відриву від підлоги, опуститися у 5 позицію на *demi-plie*, ліва нога попереду.

TOURS CHAINES

Стрімкий рух маленьких кружків – це визначення, що витікає з назви і дає точну картину *pas*. Виконується в дуже швидкому темпі, кожний оберт на 1/8 або 1/16. Рух по діагоналі з точки 6 у точку 2. Цим *pas* часто закінчують варіації, але воно з великим ефектом здійснюється і композиції самої варіації чи іншого танцю. Виконується *chaîne* таким чином. При русі вправо – поворот на правій нозі, видвинутій по діагоналі; закінчуючи поворот, ліву ногу слід поставити вперед на місце правої, дати поштовх для початку, викинути праву ногу вперед; потім з'єднати руки перед собою у першій позиції.

PAS GLISSADE

Сама назва указує на ковзаючий характер цього pas. Glissade можна виконувати із зміною ніг і не міняючи ноги. Останній і розглянемо тут.

Стати в п'яту позицію, права нога попереду *demi-plié*, права нога ковзає на другу позицію по підлозі витягнутим носком і досягає носком другої позиції; за цим відразу, злитно, передати корпус направо на праву ногу, невідриваючи ніг від підлоги, і ковзнув лівою ногою по підлозі, незатримуючись, привести її в п'яту позицію назад, опускаючись на *demi-plié*.

Glissade виконується в різних напрямках і в різних позах.

PREPARATION

Вихідне положення- *epaulement croisé*, п'ята позиція, права нога попереду.

На раз *demi-plié* на правій нозі, ліва піднімається на *sou-de-pied* позаду, руки, злегка привідкриваються за тактом, піднімаються через підготовче положення у першу позицію, голова трохи нахилиється на ліво, погляд на долоні рук. На «і» ліва нога витягується носком в підлогу назад на *croisé*. На два ліва нога виконує крок назад, встає на підлогу, права нога випрямляється на *croisé* вперед, доторкаючись до підлоги витягнутими пальцями, руки трохи привідкриваються, голова повертається на право.

SISSONE B I ARABESQUE 3 PAS DE CHAT

Музичний розмір 3/4

На перший такт виконується сценічний *sissonne* на праву ногу, закінчується у перший *arabesque*. На раз другого такту ліва нога, опускається, проводиться в п'яту позицію у перед і переходить у *demi plié*, права нога піднімається на *sou-de-pied* позаду, руки опускаються в підготовче положення, голова трохи нахилиється. На два права нога, зі стрибком лівої ноги трохи випрямляючись, виводиться вперед й опускається у *demi plié*, а ліва нога, як би доганяє і обганяє правую, руки піднімаються у першу позицію, погляд у долоні. На три, не затримується після *pas de chat*, права нога випрямляється вперед, починає *sissonne* в *arabesque*, і так все повторюється.

ESCARTEE

Поза ecartee назад. Вихідне положення- epaulement efface, п'ята позиція, права нога попереду. На раз «і» руки, привідкриваються за тактом, піднімаються через підготовче положення у першу позицію, голова злегка нахилиється до правого плеча, погляд спрямований у долонь. На два «і» права нога витягується у напрямку 4 точки плану зала, права рука піднімаються в третю позицію, ліва відкривається в другу позицію, голова повертається на ліво. На три «і» чотири «і» поза ecartee назад утримується.

Поза ecartee вперед. Вихідне положення epaulement efface, п'ята позиція, ліва нога попереду. На раз «і» руки, привідкриваються за тактом, піднімаються через підготовчу позицію, голова злегка нахилиється до лівого плеча. На два «і» права нога витягується в напрямку 2 точки плану зала, права рука піднімається в третю позицію, ліва відкривається в друга позицію, голова повертається на право. На три «і» чотири «і» поза ecartee вперед утримується.

ARABESQUES

В класичному танці існує чотири arabesques.

Перший – вихідне положення п'ята позиція effacee ліва нога попереду, руки в підготовчій позиції. На раз права нога робить battement tendu назад, руки піднімаються в 1 позицію. На два права нога піднімається на 90* назад, права рука відводиться в сторону allongee, ліва в перед allongee, голова прямо, погляд спрямований вперед. На три «і» чотири «і» затримати позу.

Другий - вихідне положення п'ята позиція effacee ліва нога попереду, руки в підготовчій позиції. На раз права нога робить battement tendu назад, руки піднімаються в 1 позицію. На два права нога піднімається на 90* назад, права рука відкривається в перед allongee, ліва в сторону allongee, голова повертається на право, погляд відповідає повороту голови. На три «і» чотири «і» пауза.

Третій - вихідне положення п'ята позиція croisee права нога попереду, руки в підготовчій позиції. На раз ліва нога робить battement tendu назад, руки піднімаються в 1 позицію. На два ліва нога піднімається на 90* назад, ліва рука в переді, права в стороні allongee, голова прямо, погляд спрямований вперед, продовжуючи напрям лівої руки. На три «і» чотири «і» пауза.

Четвертий - вихідне положення п'ята позиція croisee права нога попереду, руки в підготовчій позиції. На раз ліва нога робить battement tendu назад, , руки піднімаються в 1 позицію. На два ліва нога піднімається на 90* назад, права рука в переді, ліва трохи розвернувши плечі нібито назад allongee.

SOUTENU

Вихідне положення п'ята позиція croisee права нога попереду, руки в підготовчій позиції. Затакт відворот на efface. На раз «і» сіли в demi – plie, руки в 1 позиції. На два «і» права нога робить battement tendu вперед, права рука відкривається в перед allonge, ліва в сторону allonge. Три «і» робиться крок на праву ногу, ліва підводиться до правої, руки в 1 позиції. На чотири «і» поворот на 360*.

EFFACEE CROISEE

Effacee (назад) вихідне положення п'ята позиція epaulement effacee, ліва нога попереду, руки в підготовчій позиції. На раз «і» руки, привідкриваються за тактом, піднімаються через підготовчу положення в першу позицію, голова нахиляється до правого плеча, погляд на долоні. На два «і» ліва нога витягується назад у напрямку точки 6 плану зала, ліва рука піднімається в третю позицію, права рука відкривається у другу позицію, голова повертається на ліво. На три «і» чотири «і» поза затримується.

Croisee (назад) вихідне положення п'ята позиція права нога попереду, руки в підготовчій позиції. На раз «і» руки, привідкриваються за тактом, піднімаються через підготовче положення в першу позицію, голова нахиляється до лівого плеча. На два «і» ліва нога витягується назад, у напрямку точки 4 плану класу, ліва рука піднімається в третю позицію, права відкривається в другу позицію, голова повертається на право. На три «і» чотири «і» поза затримується.

COU-DE-PIED

Буває cou-de-pied обхват, умовне, і заді. Відрізняються тим що, робоча нога обхватує опорну ногу, так що п'ятка опиняється попереду, а носок по заду. Умовне - це коли носочком робочої ноги торкаєшся опорну з переду, а заді коли п'яткою. Все це робиться на щиколотці опорної ноги.

PAS SHASSE

Стрибок виконується по п'ятій позиції ніг, руки бувають різними, і в великій позі croisee і нібито другий arabesques, allonge. Буває у трьох напрямках. Треба в повітрі показати п'яту позицію ніг.

III   Опис костюмів

М а в к а, одягнена в хітон, тобто легка сукня десь ясно-зеленого кольору з розпущеними чорними, з зеленим поліском, косами. Вони схожі на ліс, і тому мають як дерева більше зеленого кольору в своєму одязі, але вони ж різні і тому мають різний фасон свого одягу. Хтось більш в жовтий колір одягнений, чи має якийсь особливий малюнок. У них доля однакова, але життя різне. І звісно ж схожий одяг, і у той же час індивідуальний.

Лукаш — убраний в полотняну одягу, з тонкого полотна; сорочка випущена, мережана біллю, з виложистим коміром, підперезана червоним поясом, коло коміра і на чохлах червоні застіжки: на голові бриль; на поясі ніжик і ківшик з лика на мотузку.

IV   Висновки

Танець - вид мистецтва в якому рухом показуєш думки. Намагався показати всю красу класично-українського танцю. Навчити чогось нового, допомогти розкрити характер кожного виконавця. Привити любов до прекрасного. Показати що українські казки дуже цікаві, в них є велика думка, кохання. Розповісти виконавцям як зобразити того чи іншого героя.

На мій погляд мені вдалось розповісти дітям про кохання, навчити акторському мистецтву. Навчити новим рухам , запам'ятати їх назву. І головне вміти ці рухи добре робити.

V Використана література

1. Андріївський В. Звичай і обряди українського народу. – Краків, 1941р.
2. Базарова Н., Мей В. Азбука классического танца. Ленинград, Москва, «Искусство» 1964.
3. Костровицкая В. 100 уроков классического танца. Ленинград, «Искусство» Ленинградское отделение, 1981.
4. Станишевский Ю. Балетный театр Радянської України. 1925-1985. Шляхи і проблеми розвитку. К., «Музична Україна», 1986.
5. Балет. Энциклопедия. Советская энциклопедия, М., 1981.
6. Берзова Г. О. Сюжетні танці К., «Мистецтво» 1968
7. Костровицкая В. 100 уроков классического танца. Ленинград, «Искусство» Ленинградское отделение, 1981.
8. Ваганова А.Я. Основы классического танца. Пятое издание. Ленинград, «Искусство» Ленинградское отделение, 1980.
9. Захаржевская Р. В. «История костюма от античности до современности» М.,2005
10. Скрипчинко О. В. Долинська О. В. Вікова та педагогічна психологія. К., Просвіта 2001
11. Скрипчинко О. В. Долинська О. В. Загальна психологія. К., просвіта 2001